

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут Економіко-гуманітарний
/назва навчально-наукового інституту/
Факультет Економіки та управління
/назва /
Кафедра Фінанси, банківська справа та страхування
/назва /

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Перший проректор ЗНТУ
В.Г. Прушківський
« ___ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 9.1 Фінанси підприємств
/код і назва навчальної дисципліни/
Бакалавр
/ступінь вищої освіти/
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
/шифр і назва/
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
/шифр і назва/
вид дисципліни нормативна
(обов'язкова/за вибором)

Запоріжжя - 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – ЗНТУ. - 2017. - 32 с.

Розробники: Олійник Т.О., доцент кафедри фінанси, банківська справа та страхування, к.е.н., доцент

/вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання/

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри Фінанси, банківська справа та страхування

/назва/

Протокол № 10 від «20» травня 2017 року

Завідувач кафедри _____ Шарова С.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«20» травня 2017 року

Погоджено:

Завідувач кафедри «Облік та оподаткування» _____ Левченко Н.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«» _____ 2017 року

Робоча програма розглянута та схвалена НМК Факультету Економіки та управління

/ назва/

Протокол № 10 від « 29» травня 2017 року

Голова НМК _____ Корольков В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	за вибором	
	Спеціальність: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		94 год.	112 год.
Індивідуальні завдання:			
30 год. курсова робота	30 год. курс.р., контр.р.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 37% до 63%%

для заочної форми навчання – 8% до 92%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою навчальної дисципліни "Фінанси підприємств" є формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств. **Предмет** – це система фінансово-економічних відносин, які складаються в процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

•2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів фінансової грамотності;
- формування теоретичних знань про місце фінансів підприємств у фінансовій системі України, про склад та структуру фінансових ресурсів і фінансового механізму підприємства;
- формування у студентів знань про класифікацію витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції, про сутність прибутку як економічної категорії;
- формування у студентів знань про принципи розподілу, оподаткування і використання прибутку підприємства;
- формування теоретичних знань про джерела утворення та відновлення основних засобів підприємства, про сутність та джерела фінансування придбання нематеріальних активів;
- формування у студентів знань про методи розрахунку амортизації як для цілей оподаткування, так і з позиції бухгалтерського обліку;
- формування у студентів знань про сутність та джерела капіталовкладень;
- формування у студентів знань про сутність і структура оборотних засобів підприємства та аналіз їх ефективного використання;
- формування у студентів знань про методи і показники (коефіцієнти) оцінки й аналізу фінансового стану підприємства;
- формування у студентів теоретичних знань про види і принципи фінансового планування на підприємстві;
- формування у студентів теоретичних знань про сутність антикризового управління фінансами підприємства, а також поняття та здійснення фінансової санації підприємств;

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

цілісне уявлення про систему соціально-економічних та виробничих відносин у суспільстві, про підприємство як суб'єкт ринкової економіки;

усвідомлення ролі держави в регулюванні економіки; розуміння сутності цілі, важелів (інструментаріїв) та основних напрямів регулювання економіки;

цілісне уявлення про підприємство як суб'єкт економічних відносин на макрорівні та його ролі в ринковій економіці;

розуміння економічної сутності процесів планування та прогнозування діяльності;

цілісне уявлення про капітал підприємства, кругообіг капіталу і його стадії;

усвідомлення економічної сутності та різниці між основним та оборотним капіталом;

усвідомлення економічної сутності витрат на виробництво; знання теорії та класифікації витрат;

розуміння взаємозв'язку між поняттями витрати виробництва, вартість товару і його ціна;

цілісне уявлення про прибуток як економічну категорію, джерела прибутку, функції та види прибутку;

вміння аналізувати економічну інформацію, яка відображає діяльність окремого суб'єкта господарювання, й робити на основі такого аналізу відповідні висновки.

розуміння взаємовідносин підприємств з бюджетними, фінансовими структурами та іншими суб'єктами господарювання,

аналізувати фінансовий стан суб'єкта господарювання у частині його активів та зобов'язань;

використовувати звітність як інструмент фінансового аналізу й управління фінансами підприємства;

обґрунтовувати та надавати економічну інтерпретацію фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання;

демонструвати знання з розробки заходів з питань санації й запобігання банкрутству підприємств.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей:**

- загальних:

1. Здатність навчатися та постійно підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи, розвивати набуті знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

2. Здатність до науково-дослідної та аналітичної роботи, інноваційної діяльності з метою отримання нових знань та їх використання для експертної оцінки господарських ситуацій і прийняття управлінських рішень.

3. Здатність працювати самостійно і в команді з використанням креативних підходів та налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань, а також здатність до розширення профілю своєї професійної діяльності.

4. Здатність бути критичним та самокритичним, нести відповідальність за наслідки прийнятих організаційно-управлінських рішень.

5. Здатність володіти інструментальними засобами дослідження, отримання, зберігання, обробки обліково-аналітичної інформації та застосовувати їх під час вирішення поставлених завдань.

6. Здатність орієнтуватись в моделях прогнозування банкрутства підприємства та вміння застосовувати дані моделі на практиці.

фахових:

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансипідприємств»

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Здатність до формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо фондів фінансових ресурсів, які створюються і використовуються з метою здійснення виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг у різних галузях, а також для фінансування інших видів діяльності підприємства, щоб успішно функціонувати на ринку, кожне підприємство повинно залучати зовнішні джерела фінансування.	Здатність визначити сутність фінансів підприємств, фінансових ресурсів та особливостей їх формування.
	Здатність визначити поняття грошових розрахунків та їх форм, розмежовувати сутність та сфери дії готівкових та безготівкових розрахунків, пошук найбільш притаманних форм розрахунків для підприємства
	Здатність визначення поняття та структури доходу (виручки) від реалізації продукції, розрахувати залишки нереалізованої продукції та проаналізувати їх вплив на кінцеві результати
	Здатність визначення поняття прибутку та його складових частин, проаналізувати вплив результатів роботи всіх сфер діяльності на кінцеві результати роботи підприємства.
	Здатність визначити поняття обігових коштів, їх специфіку та структуру, визначити показники, які характеризують ефективність використання обігових коштів
	Здатність аналізувати причини, які сприяють виникненню кредитних відносин, визначити поняття кредиту та провести їх класифікацію, опанування методів визначення платоспроможності боржників.
	Здатність визначити поняття основних засобів, їх специфіку та склад, визначити показники, які характеризують ефективність використання основних засобів
	Здатність визначення фінансового стану підприємства за його балансом, формувати, розрахувати та аналізувати фінансові коефіцієнти, які відображають прибутковість, ліквідність, ділову активність, стійкість та майновий стан підприємств
	Здатність визначити поняття фінансового планування та розробити фінансові плани підприємства

	Здатність визначити сутність фінансової кризи, фінансового банкрутства та фінансової санації, розробити заходи щодо проведення фінансової санації.
--	--

Структура складових предметно-спеціальних (фахових) компетентностей з навчальної дисципліни

Складові компетенції, які формуються в рамках теми	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1		3	4	5
Тема 1. Предмет, метод і завдання статистики фінансів				
Здатність здійснювати класифікацію основних принципів організації фінансів підприємств, для визначення джерел формування фінансових ресурсів та складу фінансового механізму.	Сутність фінансів підприємства. Фінансові ресурси підприємства. Фінансовий механізм на підприємстві	Аналізувати фактори, які впливають на порядок формування фінансових ресурсів та статутного капіталу підприємства. Досліджувати передовий досвід у сфері фінансового менеджменту підприємства	Здатність до визначення статутного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм. Здатність до аналізу формування фінансових ресурсів підприємства за джерелами їх походження	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення закономірностей формування оптимального співвідношення фінансових ресурсів підприємства
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств				
Здатність усвідомлювати сутність організації грошових розрахунків підприємства, які здійснюються готівковими та безготівковими розрахунками.	Сутність організації грошових розрахунків підприємства. Порядок відкриття поточного рахунку. Види документів, які використовуються при розрахунках	Здійснювати відкриття поточного рахунку на підприємстві. Застосовувати розрахунки на підприємстві за допомогою платіжних доручень, чеків, векселів та акредитивів	Здатність до ведення документообігу при проведенні розрахунків. Здатність до вивчення та обґрунтування документообігу на підприємстві	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення умов застосування різних форм безготівкових розрахунків
Тема 3 Грошові надходження підприємств				
Здатність	Види діяльності підприємства: назви-	Визначати види	Здатність до аналізу	Здатність до подальшого

<p>усвідомлювати економічну характеристику, склад і класифікація грошових надходжень підприємств, для визначення грошових надходжень від операційної та фінансово-інвестиційної діяльності підприємства</p>	<p>чайна та звичайна: операційна, фінансова та інвестиційна. Сутність та взаємозв'язок між валовим і чистим доходом підприємства. Методи планування витрат від реалізації. Порядок формування витрат на підприємстві</p>	<p>діяльності підприємства. Дослідити формування доходу від реалізації продукції підприємства. Визначити застосування методів планування витрат від реалізації продукції. Складові витрат на підприємстві</p>	<p>формування валового та чистого доходу підприємства. Здатність до організації порядку нарахування податку на додану вартість, акцизів та мита та їх включення у дохід від реалізації продукції. Здатність до організації витрат на виробництво та збут продукції</p>	<p>навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення грошових надходжень підприємства. Оцінка факторів, що впливають на величину виручки від реалізації продукції. Аналіз виробничих витрат підприємства</p>
Тема 4. Формування і розподіл прибутку				
<p>Здатність здійснювати класифікацію методів розрахунку планового обсягу прибутку від реалізації продукції, для визначення факторів впливу на формування прибутку.</p>	<p>Методи планування прибутку від реалізації. Напрями впливу на прибуток підприємства зовнішніх та внутрішніх факторів. Сутність оподаткування прибутку підприємства. Складові показники рентабельності підприємства</p>	<p>Визначити функції прибутку підприємства. Організувати процес планування прибутку підприємства. Визначити базу для розрахунку показників рентабельності підприємства</p>	<p>Здатність до аналізу показників фінансових результатів підприємств. Здатність до визначення факторів, що впливають на прибуток підприємств. Здатність до планування, розподілу та використання прибутку. Здатність до організації системи показників рентабельності підприємств</p>	<p>Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення оподаткованого прибутку та нарахування податку на прибуток підприємства. Аналіз порядку нарахування та сплати дивідендів акціонерних товариствах</p>
Тема 5. Оподаткування підприємств				

<p>Здатність усвідомлювати сутність і призначення системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (підприємств) з визначенням об'єктів та ставок оподаткування.</p>	<p>Сутність та необхідність податків, принципи побудови податкової системи, елементи системи оподаткування та суб'єкти податкових відносин. Реформування оподаткування в Україні</p>	<p>Визначити види податків та відрахувань, що сплачують підприємства, аналізувати систему оподаткування та перспективи її реформування</p>	<p>Здатність до визначення основних податків та зборів, що сплачують підприємства. Здатність до визначення принципів побудови податкової системи</p>	<p>Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення бази оподаткування на всі податки державні та місцеві, прями та непрямі, базу для ЄСВ до Пенсійного фонду, що сплачують підприємства</p>
Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві				
<p>Здатність здійснювати класифікацію обігових коштів в діяльності підприємства для правильного вибору методів визначення потреб в обігових коштах з застосуванням норм і нормативів.</p>	<p>Сутність і роль обігових коштів на підприємстві. Нормування обігових коштів. Система показників ефективного використання обігових коштів на підприємстві. Джерела формування обігових коштів</p>	<p>Визначити джерела формування обігових коштів підприємства. Дослідити джерела формування обігових коштів підприємства. Визначити потребу в обігових коштах на підприємстві</p>	<p>Здатність до організації обігових коштів на підприємстві. Здатність до визначення потреби власних обігових коштів на підприємстві. Здатність до розрахунку показників використання обігових коштів підприємства</p>	<p>Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення групоказників структури та ефективного використання обігових коштів на підприємстві</p>

Тема 7. Кредитування підприємств				
Здатність здійснювати розрахунок потреби в кредиті з визначенням кредитоспроможності підприємства та методів перевірки забезпечення кредиту з гарантією своєчасності і повноти сплати кредиту.	Сутність та мета банківського кредитування. Форми та види кредитів у ринковій економіці. Оцінка кредитоспроможності позичальника	Аналізувати систему фінансування і кредитування капітальних вкладень. Застосовувати різні види банківських кредитів	Здатність до аналізу кругообігу коштів підприємств та необхідність залучення кредитів. Здатність до визначення форми та видів банківських кредитів. Здатність організації комерційного кредитування підприємства	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення впливу кредитування підприємства на ефективність фінансово-господарської діяльності
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів				
Здатність здійснювати розрахунок показників стану та ефективності використання основних виробничих фондів для відтворення основних фондів	Сутність основних засобів підприємств, методи оцінки основних засобів, методи нарахування амортизації основних засобів, показники використання основних засобів	Визначати види зносу основних засобів, ступень фізичного та морального зносу основних засобів, параметри визначення амортизаційних відрахувань, склади амортизаційних витрат, визначити методи нарахування амортизації. Визначати джерела фінансування капітальних вкладень та джерела фінансування ремонту основних засобів, показники ефективності	Здатність до визначення джерел фінансування капітальних вкладень. Здатність до нарахування амортизаційних відрахувань основних засобів. Здатність до визначення показників використання	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення зносу і амортизації основних фондів, показників стану ефективності використання основних засобів

		використання основних виробничих засобів підприємства		
Тема 9. Оцінка фінансового стану				
Здатність здійснювати оцінку фінансового стану підприємства з розрахунком системи показників майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та рентабельності.	Сутність, задачі та методи фінансового аналізу з використанням системи показників фінансового стану підприємства	Визначити групи показників для визначення фінансового стану підприємств та груп руху коштів підприємств	Здатність до проведення експрес-аналізу фінансового стану підприємств. Здатність до деталізованого аналізу фінансового стану Здатність до аналізу руху грошових коштів	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення показників фінансового стану підприємств та їх аналіз, рекомендації щодо поліпшення фінансового стану підприємств
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах				
Здатність здійснювати розробку проекту фінансового плану з здатністю контролю за його виконанням..	Зміст та завдання фінансового планування. Оцінка методів визначення фінансових потреб підприємства.	Аналізувати та систематизувати інформацію, щодо фінансового планування на підприємстві. Застосовувати методи визначення фінансових потреб підприємств	Здатність до організації фінансового планування на підприємстві. Здатність до застосування методів визначення фінансових потреб підприємств. Здатність до оперативного фінансового планування на підприємстві.	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення завдань фінансового планування. Визначення фінансових потреб підприємства в коштах.
Тема 11. Фінансова санація підприємств				

Здатність здійснювати розробку проекту фінансового оздоровлення підприємств з використанням внутрішніх тазовнішніх резервів і джерел фінансової стабілізації.	Сутність та критерії банкрутства підприємств, методи оцінки ймовірності банкрутства підприємств, механізм санації підприємств	Аналізувати фінансовий стан підприємств з точки зору вірогідності банкрутства, дослідити передумови прийняття рішення щодо санації, розробити складові частини бізнес-плану фінансового оздоровлення підприємства	Здатність до визначення сутності та критеріїв банкрутства підприємств. Здатність до застосування фінансової санації підприємств та визначення можливості її здійснення. Здатність до оцінки вартості бізнесу	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності. Індивідуальна відповідальність за результати виконаних завдань у навчанні. Визначення вірогідності банкрутства з застосуванням різноманітних методик, складання плану санації
---	---	---	--	---

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
Історія економічних вчень	Стратегічний аналіз
Мікроекономіка	Фінансовий менеджмент
Макроекономіка	Ринок фінансових послуг
Статистика	Інвестиційний аналіз
Фінанси	Фінансовий аналіз
Гроші та кредит	Фінансова діяльність суб'єктів господарювання
Бухгалтерський облік	Фінансовий ринок

3. Анотація навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи організації фінансів підприємств та формування

Тема 1. Основи фінансів підприємств Література : [2,3,7,8,17,18,19,20,21, 24, 25, 27].

Зміст теми: *Поняття і сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Принципи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та організація фінансової роботи на підприємстві. Управління фінансами підприємств*

Поняття фінансів підприємств. Загальні ознаки фінансів підприємств. Фінанси підприємств - як система грошових відносин. Об'єкти та суб'єкти фінансів підприємств. Сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств.

Поняття грошових фондів підприємств. Статутний фонд. Фонд оплати праці. Амортизаційний фонд. Фонд споживання. Фонд накопичення.

Поняття фінансових ресурсів підприємств. Джерела формування фінансових ресурсів.

Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінанси підприємств в умовах формування ринкової економіки.

Поняття фінансової діяльності підприємств. Основні види діяльності та форми власності суб'єктів господарської діяльності. Основні задачі фінансової діяльності підприємств. Основні напрямки фінансової роботи на підприємстві.

Зміст керування фінансами підприємств. Фінансові методи та фінансові важелі в керуванні фінансами підприємств. Правове, нормативне та інформаційне забезпечення керування фінансами підприємств. Задачі керування фінансами підприємств.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств Література : [4,13,14,15,17,18,19,20,].

Зміст теми: *Поняття грошового обороту та сфери застосування готівкових та безготівкових розрахунків. Рахунки підприємств. Банківські рахунки та порядок їх відкриття. Характеристика форм безготівкових розрахунків. Економічна відповідальність за несвоєчасність здійснення розрахунків*

Сутність грошових розрахунків в діяльності підприємств. Напрямки грошового обігу підприємств. Поняття готівкових та безготівкових розрахунків. Регулювання готівкового обігу коштів. Принципи організації безготівкових розрахунків на підприємствах.

Види грошових розрахунків, що відкриваються підприємствами в установах банку. Порядок відкриття розрахункового рахунку. Порядок відкриття поточного рахунку. Субрахунок. Порядок відкриття бюджетних рахунків. Порядок відкриття позикових рахунків. Відкриття підприємствами депозитних рахунків в установах банку. Документи які необхідні для відкриття рахунків в установах банку. Банківські рахунки в іноземній валюті: їх призначення та порядок відкриття.

Форми здійснення безготівкових розрахунків в господарському обігу. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Платіжна вимога. Інкасові доручення (розпорядження).

Організація готівково-грошових розрахунків на підприємстві і сфера їх застосування. Порядок ведення касових операцій у національній валюті в Україні.

Розрахунково-платіжна дисципліна на підприємстві, її зміст та значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій по розрахунках. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження підприємств Література : [1 ,2, 4, 12,, 17, 18, 19, 20, 29, 36].

Зміст теми:*Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств.. Методи визначення доходу підприємства в бухгалтерському обліку. Ціноутворення на підприємстві. Планування доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт і послуг)*

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Внутрішні та зовнішні джерела грошових надходжень підприємств.

Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг. Виручка від іншої реалізації. Прибутки від позареалізаційних операцій.

Визначення моментів реалізації продукції. Фактори, які впливають на величину виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Вплив обсягу та асортименту реалізуємої продукції на величину виручки.

Вплив рівня цін на величину виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Вільні, фіксовані та регулюючі ціни. Розрахунок ціни продукції. Оптові та роздрібні ціни.

Визначення планової виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Визначення обсягу реалізації продукції, робіт та послуг.

Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності підприємств. Прибутки, отримані від придбання та продажу акцій, облігацій та інших цінних паперів. Надходження від грошових внесків в установах банку. Надходження від операцій з іноземною валютою.

Надходження від пайових внесків та від участі в діяльності інших підприємств. Надходження від надання позик. Надходження від здачі майна в оренду. Надходження від лізингових операцій. Фінансовий та оперативний лізинг.

Грошові надходження від реалізації основних засобів і нематеріальних активів. Надходження від застосованих штрафних санкцій. Бюджетні дотації, субвенції. Надходження з позабюджетних фондів. Страхові відшкодування.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку Література : [1,2,3,5,9,10,17,18,19, 20, 36].

Зміст теми: *Економічна сутність прибутку та його види. Прибуток підприємства: функції, ознаки та фактори впливу.. Рентабельність підприємства. Методи планування прибутку підприємства. Витрати підприємства . Формування чистого прибутку підприємства . Розподіл і використання чистого прибутку підприємства*

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Формування собівартості продукції та її вплив на прибуток.

Методи розрахунку планового обсягу прибутку від реалізації продукції. Метод прямого розрахунку. Метод розрахунку прибутку на основі показника витрат на 1 грн. продукції. Економічний (аналітичний) метод.

Прибуток від іншої реалізації, його склад і формування.

Прибуток від фінансових інвестицій, його склад і формування.

Прибуток від позареалізаційних операцій, його склад і формування.

Прогнозування і планування прибутку підприємства.

Розподіл прибутку підприємств та його економічне значення. Розподіл балансового прибутку. Чистий прибуток підприємства, його розподіл та використання. Фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку.

Економічні методи регулювання розподілу і використання прибутку.

Тема 5. Оподаткування підприємств Література : [2, 3, 5, 6, 9, 10, 17, 18, 19, 20, 30].

Зміст теми: *Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Загальні засади встановлення податків і зборів. Основні функції податків. Принципи побудови системи оподаткування. Пряме оподаткування підприємств. Непряме оподаткування підприємств. Збори і цільові відрахування. Місцеві податки і збори*

Сутність і призначення оподаткування. Система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (підприємств). Регулююча функція податків. Види податків.

Оподаткування прибутку підприємств. Визначення валових доходів, ва-

лових витрат та прибутку, який підлягає оподаткуванню. Ставки та термін стягнення податку на прибуток.

Податкові платежі за ресурси. Плата (податок) за землю. Податок з власників транспортних засобів. Податок на нерухоме майно (нерухомість). Збір за спеціальне використання природних ресурсів.

Непрямі податки.

Мито. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування.

Акцизний збір. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Термін стягнення акцизного збору в державний бюджет. Пільги по акцизному збору.

Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Операції, які звільнили від оподаткування. Термін стягнення податку на додану вартість в бюджет.

Відрахування суб'єктів господарювання на формування цільових державних фондів. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Збір на обов'язкове соціальне страхування. Збір на формування Фонду для здійснення заходів по ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціальному захисту населення. Внески до державного інноваційного фонду. Відрахування і збори на фінансування дорожнього господарства. Місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).

Змістовний модуль 2 Фінансовий аналіз діяльності підприємств

Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві

Література : [1, 17, 18, 20, 31, 36.].

Зміст теми: *Сутність оборотних коштів та їх організація. Фактори, що визначають потребу у фінансуванні оборотних коштів. Нормування оборотних коштів, іммобілізованих у виробничих запасах сировини, матеріалів і комплектуючих виробів. Нормування оборотних коштів, вкладених у незавершене виробництво та по готовій продукції на складі. Управління дебіторською заборгованістю і її прогнозування. Методи планування потреби в оборотних коштах. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.*

Сутність обігових коштів та їх організація. Принципи організації обігових коштів. Склад та структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів та її значення в діяльності підприємства. Розміщення обігових коштів на підприємстві.

Методи визначення потреб в обігових коштах. Метод прямого обчислення потреби в обігових коштах і сфера його застосування. Поняття норм і нормативів обігових коштів. Економічний метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання.

Джерела формування обігових коштів. Власні обігові кошти, джерела їх

формування. Позичені і залучені обігові кошти, джерела їх формування.

Показники стану обігових коштів. Нестача власних обігових коштів, методи її визначення, причини виникнення і джерела поповнення. Залишок власних обігових коштів і його використання.

Показники ефективності використання обігових коштів. Обертання обігових коштів та шляхи його прискорення. Коефіцієнти обертання і завантаження обігових коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств Література : [2, 3, 7, 17, 18, 19, 26, 28, 31, 36].

Зміст теми: *Необхідність і сутність кредитування підприємств. Принципи кредитування. Функції кредитування. Форми і види кредитів. Способи отримання кредиту. Кредитний договір. Оцінювання кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення кредиту.*

Особливості індивідуального кругообігу коштів підприємств як передумова кредитних відносин. Форми і види кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств.

Банківський кредит – основна форма залучення підприємствами позичених коштів. Класифікація кредитів залежно від строків, об'єктів кредитування. Принципи кредитування. Терміновий кредит. Овердрафт. Кредитна лінія. Контокорентний кредит. Кредитування в іноземній валюті. Умови і порядок одержання і погашення банківських кредитів.

Комерційний (товарний) кредит. Умови одержання і погашення кредиту.

Державний кредит. Порядок фінансування інвестиційних потреб підприємства за рахунок бюджетних позик.

Лізинговий кредит. Переваги та недоліки лізингового кредиту.

Визначення потреб в кредитах. Раціональні межі кредитування. Кредитоспроможність підприємства. Ліквідність балансу. Банківський контроль в процесі кредитування. Гарантії своєчасності і повноти сплати кредиту. Кредитна заявка. Методи перевірки забезпечення кредиту.

Позичкові рахунки. Позичковий процент, критерії його диференціації і джерела сплати. Залучення банками в кредитні ресурси тимчасово вільних коштів підприємств.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів
Література: [1,2,3,16,17,18,32].

Зміст теми: *Склад і структура основних фондів підприємства. Знос і амортизація основних фондів. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних фондів і його фінансове забезпечення*

Склад і структура основних фондів підприємств. Зміст і джерела відтворення основних фондів. Показники стану та ефективності використання основних виробничих фондів. Відтворення основних фондів.

Знос і амортизація основних фондів. Фізичний знос. Моральний знос. Сутність амортизації. Розрахунок норми амортизації. Розрахунок суми амортизаційних відрахувань. Визначення балансової вартості груп основних фондів. Індексція балансової вартості груп основних фондів і нематеріальних активів. Норми амортизаційних відрахувань. Прискорена амортизація.

Капітальні вкладення на підприємстві. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Планування та використання амортизаційних відрахувань. Фінансове забезпечення ремонту основних фондів.

Тема 9. Оцінка фінансового стану Література : [2, 3, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 27].

Зміст теми: *Необхідність і значення здійснення оцінки фінансового стану підприємства. Прийоми аналізу фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану. Складові елементів оцінки фінансового стану. Показники оцінки майнового стану підприємства. Оцінка ліквідності і платоспроможності. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства*

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану. Необхідність і порядок перетворення бухгалтерського балансу в аналітичний.

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення і структури. Оцінка складу майна за показниками: основні кошти і довгострокові вкладення; обігові кошти (матеріальні обігові кошти, грошові кошти і короткострокові цінні папери). Платоспроможність підприємства як показник фінансового стану. Сутність фінансової стійкості підприємства.

Оцінка рентабельності роботи підприємства. Показники стану та ефективності використання основних виробничих фондів. Відтворення основних фондів. Оцінка рентабельності продукції. Оцінка рентабельності виробничих фондів. Оцінка рентабельності власних коштів. Оцінка рентабельності довгострокових фінансових вкладень. Оцінка балансового прибутку. Оцінка факторів, що впливають на прибуток від реалізації продукції. Оцінка доходів від позареалізаційних операцій.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах Література: [2, 3, 5, 6,

8, 9, 10, 12, 17, 18].

Зміст теми: *Зміст, завдання та методи фінансового планування, Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану.*

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємств у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Зміст та структура фінансового плану підприємства.

Розрахунок доходів. Визначення виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Розрахунок надходжень від фінансових інвестицій. Визначення потреби в довгострокових кредитах, в залучених коштах з інших зовнішніх джерел.

Розрахунок витрат на виробництво і реалізацію продукції, відрахувань у цільові фонди.

Планування витрат на розширення, реконструкцію і технічне переоснащення виробництва.

Зміст і призначення перевірконої таблиці (шахматки) до фінансового плану. Порядок її складання.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і платежів. Його призначення, порядок складання і контроль за виконанням.

Тема 11. Фінансова санація підприємств Література : [11, 17, 18, 20, 38]..

Зміст теми: *Економічна сутність санації підприємств. Передумови прийняття рішення щодо проведення фінансової санації підприємств. Класична модель фінансової санації. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств. Фінансова криза на підприємстві, її симптоми та фактори виникнення. Необхідність та порядок проведення санаційного аудиту. Санація шляхом реорганізації (реструктуризації). Фінансова санація на ухвалу арбітражного суду. Банкрутство підприємств: підстави та наслідки. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової стабілізації*

Сутність та ціль фінансової санації підприємств. Випадки в яких можуть прийматися рішення о проведенні фінансової санації підприємства. Етапи і порядок проведення санації. Оперативний санаційний контролінг.

Фінансова криза на підприємстві, її симптоми і фактори виникнення. Санаційний аудит. Чиста санація. Порядок погашення балансових збитків підприємств.

Внутрішні резерви і джерела фінансової стабілізації. Зовнішні фінансові джерела санації підприємства. Санація з притягненням коштів власників підприємства. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Фінансова участь персоналу в санації підприємства.

Економіко-правові аспекти санації і банкрутства господарських суб'єктів. Фінансова санація за рішенням арбітражного суду. Передумови і наслідки банкрутства підприємства. Санація шляхом реорганізації (реконструкції).

Державна фінансова підтримка санації підприємств. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					Усь- ого	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи організації фінансів підприємств та формування.												
Тема 1. Основи фінансів підприємств	10	2	2	-	-	6	10	0,4	-	-	-	9,6
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	15	4	2	-	-	9	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 3. Грошові надходження підприємств	15	2	2	-	-	11	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	20	4	4	-	-	12	20	0,8	1	-	-	18,2
Тема 5. Оподаткування підприємств	15	2	4	-	-	9	15	0,6	0,8	-	-	13,6
Разом за змістовим модулем 1	75	14	14	-	-	47	75	3	3	-	-	69
Змістовий модуль 2 Фінансовий аналіз діяльності підприємств												

Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 7. Кредитування підприємств	12	2	2	-	-	8	12	0,4	0,4	-	-	11,2
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 9. Оцінка фінансового стану	15	4	4	-	-	7	15	0,6	0,6	-	-	13,8
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	12	2	2	-	-	8	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 11. Фінансова санація підприємств	12	2	2			8	12	0,5	0,5			11
Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	-	-	47	75	3	3		-	69
Усього годин	150	28	28		-	98	150	6	6	-	-	138

Кількість балів за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
до 85_	до 15_	100

Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни "Фінанси підприємств"

1. Аналіз фінансового стану Державного підприємства «Антонов» за 201X рік
2. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Кіровоградобленерго» за 201X рік
3. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укртелеком» за 201X рік
4. Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Агромат» за 201X рік
5. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Київміськбуд» за 201X рік
6. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Геркулес» за 201X рік
7. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Дніпрспецсталь» за 201X рік
8. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» за 201X рік
9. Аналіз фінансового стану підприємства ВАТ «Запоріжсталь» за 201X рік
10. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Філіп Морріс Україна» за 201X рік
11. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укрграфіт» за 201X рік

12. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Мотор Січ» за 201X рік
13. Аналіз фінансового стану Державного підприємства "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь" за 201X рік
14. Аналіз фінансового стану Державного підприємства "Український державний інститут по проектуванню заводів важкого машинобудування» за 201X рік
15. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Холдингова компанія «Київміськбуд» за 201X рік
16. Аналіз фінансового стану підприємства КП «Київдорсервіс» за 201X рік
17. Аналіз фінансового стану підприємства ДП «Бердянський морський торговельний порт» за 201X рік
18. Аналіз фінансового стану підприємства ДП «НАЕК «Енергоатом» за 201X рік
19. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Укргазвидобування» за 201X рік
20. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ«Новоград- Волинський хлібозавод» за 201X рік

4.1. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом.

4.2. Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Фінансова статистика» з метою поглиблення і розширення знань в області використання статистичних методів і засобів аналізу в практичних ситуаціях у сфері банківської діяльності, фінансів підприємств, страхуванні тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи фінансів підприємств Визначення загальних ознак, сутності та функцій фінансів підприємств	2	-
2	Організація грошових розрахунків підприємств Визначення напрямків грошового обігу підприємств, понять готівкових та безготівкових розрахунків, принципів та форм організації безготівкових розрахунків на підприємствах.	2	0,6
3	Грошові надходження підприємств Розрахунок грошових надходжень, доходів від реалізації продукції, від фінансової та інвестиційної діяльності підприємства	2	0,6

4	Формування і розподіл прибутку Визначення факторів впливу на формування прибутку. Вибір методів розрахунку планового обсягу прибутку від реалізації продукції	4	1
5	Оподаткування підприємств Визначення видів податків, системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності (підприємств). Розрахунок прямих та непрямих податків	4	0,8
6	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві Визначення складу та структури обігових коштів. Рішення задач на нормування оборотних коштів, вкладених у незавершене виробництво та по готовій продукції на складі.	2	0,5
7	Кредитування підприємств Визначення форм і видів кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств. Рішення задач з використанням методів перевірки забезпечення кредиту	2	0,4
8	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів Визначення складу і структури основних фондів підприємств, змісту і джерел відтворення основних фондів. Рішення задач з використанням показників стану та ефективності використання основних виробничих фондів.	2	0,5
9	Оцінка фінансового стану Визначення інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Рішення задач на комплексну оцінку фінансового стану підприємства з визначенням майнового стану, показників ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності.	4	0,6
10	Фінансове планування на підприємствах Визначення Фінансового планування як процесу визначення потреби підприємств у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень. Рішення задач щодо виконання фінансового плану та контролю за його виконанням	2	0,5
11	Фінансова санація підприємств Визначення етапів і порядку проведення санації. Рішення задач щодо розробки проекту фінансового оздоровлення підприємств.	2	0,5
	Разом	28	6

4.3. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

4.4. Самостійна робота

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері фінансів, банківської справи та страхування необхідних компетентностей, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення курсу «Фінанси підприємств» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з курсу «Фінанси підприємств» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;
- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв'язання завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу з тем курсу;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточного та підсумкового контролю, іспиту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основи фінансів підприємств	6	9,6
2	Організація грошових розрахунків підприємств	9	13,8
3	Грошові надходження підприємств	11	13,8
4	Формування і розподіл прибутку	12	18,2
5	Оподаткування підприємств	9	13,6
6	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві.	8	11
7	Кредитування підприємств	8	11,2
8	Фінансове забезпечення відтворення основних фондів	8	11
9	Оцінка фінансового стану	7	13,8
10	Фінансове планування на підприємствах	8	11
11.	Фінансова санація підприємств	8	11
	Разом	98	138

Перелік питань для самостійної роботи

1. Що розуміють під мобілізацією фінансових ресурсів підприємства?
2. Що являє собою процес імобілізації фінансових ресурсів підприємства?
3. Розкрийте сутність фінансування витрат на поліпшення основних засобів
4. Дайте визначення оборотних коштів підприємства.
5. Що розуміють під оборотними виробничими фондами підприємства?
6. Відповідно до чого здійснюється планування оборотних коштів?

7. Які оборотні фонди слід віднести до нормованих?
8. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємства в сировині, матеріалах, покупних напівфабрикатах?
9. За допомогою яких показників можна визначити потребу підприємств у оборотних коштах у незавершеному виробництві?
10. Які показники необхідні для нормування оборотних коштів у запасах готової продукції?
11. Які показники треба використовувати, визначаючи потребу в оборотних коштах економічним методом?
12. Які джерела формування оборотних коштів можна віднести до власних і прорівняних до них?
13. Які існують показники використання оборотних фондів?
14. Які оборотні кошти можна віднести до високоліквідних активів?
15. Які оборотні кошти можна віднести до середньоліквідних активів?
16. Які оборотні кошти можна віднести до низьколіквідних активів?
17. Які показники можна вважати прийнятнішими для визначення впливу розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства?
18. Як визначається період залучення кредиту?
19. За яких умов надаються кредити за рахунок Державного позабюджетного фонду приватизації ?
20. Які особливості здійснення контролю за цільовим використанням кредиту?
21. Яких умов повинно дотримуватися підприємство для отримання кредитів у вільно конвертованій валюті в іноземного кредитора?
22. На що спрямовуються кредитні кошти ЄБРР Дайте визначення небанківського кредитування підприємств.
23. Які є види комерційного кредиту та в чому їх особливості?
24. Як визначається відсоткова ставка за користування бюджетними коштами ?
25. На кого покладається організація роботи з обслуговування бюджетних кредитів, їх обліку і проведення розрахунків з позичальниками?
26. У чому проявляється роль фінансового аналізу?
27. Дайте визначення фінансового стану підприємства.
28. Назвіть основні групи показників, що характеризують фінансовий стан підприємства.
29. Назвіть основні моделі фінансового аналізу.
30. Які показники належать до групи показників ліквідності та платоспроможності?
31. Як саме визначається коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів?
32. Який показник може характеризувати кількість днів, необхідних для погашення боргів?
33. До якої групи показників належить показник маневреності власного капіталу?

34. Які показники характеризують майновий стан підприємства?
35. Як визначається коефіцієнт автономії (незалежності)?
36. Назвіть екзогенні та ендогенні фактори, які впливають на фінансовий стан підприємства.
37. Що відноситься до кінцевих результатів господарської діяльності підприємства?
38. Назвіть та охарактеризуйте основні методи комплексної оцінки господарської діяльності підприємства
39. Дайте визначення перспективного фінансового плану.
40. Що являє собою поточний фінансовий план?
41. Розкрийте суть та призначення оперативного фінансового плану?
42. Охарактеризуйте балансовий метод фінансового планування.
43. Вкажіть призначення оперативного фінансового планування?
44. У чому суть поточного фінансового планування?
45. Яка роль та призначення перспективного фінансового планування?
46. Назвіть складові моделі проведення санації підприємств.
47. Які заходи включає в себе фінансова санація?
48. Що передбачає та включає в себе система раннього попередження та реагування?
49. Назвіть основні функції контролінгу.
50. Що належить до основних інструментів контролінгу?
51. За яких умов здійснюється примусова ліквідація підприємства?
52. Коли підприємство вважатиметься неплатоспроможним?
53. Що характеризує показник Cash-Flow?
54. Що може бути підставою для порушення справи про банкрутство підприємства?
55. Дайте визначення ліквідаційної комісії.
56. Ким, коли і для чого вона призначається?
57. Назвіть причини визнання боржника банкрутом.
58. Що передовсім відшкодовується за банкрутства підприємства під час задоволення претензій кредиторів?
59. За яких умов можна досягти збільшення суми грошових активів за рахунок внутрішніх фінансових джерел ?

4.5. Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми навчання – виконання контрольної роботи згідно Методичним вказівкам до виконання контрольної роботи з дисципліни “Фінанси підприємств” для студентів заочної форми навчання зі спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування ” / Укл. Т.О.Олійник – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 30с.

5. Методи навчання

Навчальний процес у Запорізькому національному технічному університеті здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

6. Методи діагностики знань

Контроль знань студентів з дисципліни «Фінансова статистика» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь у межах навчальних модулів шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного та підсумкового контролю, з наступним приведенням рейтингової оцінки в балах та оцінки за традиційною національною шкалою, шкалою ECTS.

Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Фінансова статистика» поділяється на 2 основних модуля, у межах яких розподілені теми. Ступінь вивчення студентами кожної теми дисципліни контролюється наведеними нижче методами під час аудиторних занять за п’ятибальною системою оцінювання, тестуванням за підсумками вивчення тем у межах кожного основного модулю, проведення підсумкового оцінювання.

Види поточного контролю під час проведення аудиторних занять:

1. Рішення практичних завдань-прикладів під час опрацювання матеріалу з теми на лекційних та практичних заняттях.

2. Самостійне рішення завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу щодо проблемних питань з теми лекційних занять.

3. Опитування з питань попередніх занять, які логічно пов'язані з темою поточного лекційного та практичного заняття для кращого засвоєння базового матеріалу з дисципліни.

4. Самостійна підготовка додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді-реферату з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, розв'язання задач, тестування.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Сутність і функції фінансів підприємств.
2. Фінансовий механізм: поняття та сутність.
3. Фонди грошових засобів та фінансові ресурси
4. Основи організації фінансів підприємств.
5. Сфери фінансових відносин підприємств.
6. Сутність і значення грошових розрахунків в діяльності підприємства.
7. Безготівкові розрахунки підприємства та їх форми.
8. Готівкові розрахунки підприємства.
9. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства.
10. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств.
11. Доходи від операційної діяльності.
12. Грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності підприємств.
13. Формування валового і чистого доходу.
14. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.
15. Прибуток від реалізації продукції та його формування.
16. Розподіл і використання прибутку.
17. Показники витрат по основних видах діяльності, собівартості продажів і витрат періоду.
18. Собівартість та її вплив на величину продажів.
19. Система оподаткування підприємств.
20. Пряме оподаткування підприємств.
21. Платежі за ресурси.
22. Система непрямих податків та їх вплив на фінансово-господарську діяльність.
23. Обов'язкові платежі з підприємств.
24. Місцеві податки і збори.
25. Сутність необоротних активів та їх відтворення.
26. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
27. Знос і амортизація основних засобів.
28. Сутність і склад капітальних вкладень.
29. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.

30. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів.
31. Сутність і основи організації оборотних коштів.
32. Джерела формування оборотних засобів.
33. Визначення потреби в обігових коштах.
34. Показники стану і ефективності використання оборотних коштів.
35. Кругообіг коштів підприємств та необхідність залучення кредитів.
36. Методи фінансування і кредитування. Види кредитів, що надаються підприємствам.
37. Банківське кредитування підприємств.
38. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово - кредитних інститутів.
39. Комерційне кредитування підприємств.
40. Лізингове кредитування підприємств.
41. Факторинг.
42. Порівняння переваг банківського факторингу та послуг факторингових компаній.
43. Кредитування малих та середніх підприємств.
44. Фінансовий стан підприємства.
45. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
46. Показники фінансового стану підприємства.
47. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
48. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
49. Аналіз факторів, показників і кінцевих результатів господарської діяльності.
50. Загальна характеристика методів комплексної оцінки господарської діяльності.
51. Сутність фінансового планування.
52. Фінансова стратегія підприємства.
53. Принципи і методи фінансового планування.
54. Порядок розробки фінансового плану.
55. Оперативне фінансове планування.
56. Поняття економічної кризи
57. Поняття „банкрутство”, його сутність та критерії.
58. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення.
59. Внутрішні фінансові джерела санації підприємств.
60. Зовнішні фінансові джерела санації підприємств.
61. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
62. Задоволення претензій кредиторів.
63. Фінансова санація на ухвалу господарського суду.
64. Мирова угода.
65. Санація через реорганізацію (реструктуризацію)

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час змістовного модульного контролю враховують наступні види робіт:

Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни «Фінанси підприємств»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
5 тестів	3	15
2 задача	25	50
Теоретичне питання	20	20
семінарські заняття	10	10
Ведення конспекту	5	5
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовних модулів.

Поточний контроль з теми під час проведення аудиторних занять оцінюються за п'ятибальною шкалою. Підсумковий контроль у вигляді заліку з питань всіх тем проводиться під час контрольних тижнів.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль проводиться за наступною схемою:

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань(залік)

Поточне тестування та самостійна робота											Середня сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
11	23	23	21,5	21,5	16	16	16	20	16	16	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна шкала академічної оцінки	Шкала ECTS	Шкала навчального закладу
зараховано	ABCDE	60-100
не зараховано з можливістю повторного складання	FX, F	35-59
не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	1-34

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
2. Комплект завдань для проведення поточного контролю.
3. Комплект завдань для підсумкового контролю.

4. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансипідприємств” для студентів спеціальності 072 “Фінанси , банківська справа та страхування” на пряму підготовки 072 «Фінанси , банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчанн (Частина 1) / Укл. Т.О.Олійник – Запоріжжя: ЗНТУ, 2016.- 82 с.

5. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансипідприємств ” для студентів спеціальності 072 “Фінанси , банківська справа та страхування ” на пряму підготовки 072 «Фінанси , банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчанн (Частина 2) / Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015.- 90с.

6. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни “Фінанси підприємств ” для студентів спеціальності 072 “Фінанси , банківська справа та страхування ” денної та заочної форм навчання / Укл. Т.О.Олійник– Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 78с.

7. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Фінанси підприємств ” для студентів заочної форми навчання зі спеціальності 072 “Фінанси , банківська справа та страхування ” / Укл. Т.О.Олійник – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 30с.

8. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінанси підприємств» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси і кредит» денної форми навчання / Укл. Т.О.Олійник – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017.- 70с.

9 Рекомендована література

9.1. Базова

1. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. – К.: Знання-Прес, 2004. – 291 с

2. Аранчій В. А. Фінанси підприємств: Навч. посібник./ В. А. Аранчій— К.-ВД «Професіонал», 2004. —265 с.

3. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навч. посібн. / М. М. Бердар. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352с.

4. Гриньова В. М. Фінанси підприємств : навч. посібн. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2004. – 432с.

5. Кірейцев Г. К. Фінанси підприємств: Навч. посібник/ За ред. Г. К. Кірейцева. — К.: ЦУЛ, 2002.—268 с

6. Кузенко Т. Б. Фінанси підприємств : конспект лекцій для студ. усіх спец. всіх форм навчання / Т. Б. Кузенко, Є. Ю. Кузькін, Н. В. Сабліна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 168с.

7. Партин Г. О., Фінанси підприємств: Навч. посібник./ Г. О. Партин, А. Г. Завгородній. — Львів: ЛБІНБУ, 2003. — 265 с

8. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін. – 6-ге вид. ; переробл. і виправ. – К. : КНЕУ, 2008. – 552с.

9. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посібн. / О. С.

Філімоненков.–2-ге вид.; переробл.і допов.–К.:МАУПІ2004. –328с.

10. Фінанси підприємств : навч. посібн. : курс лекцій / за ред. Г. Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2009 –412с.

9.2. Допоміжна

11. Андріанова І. І. Фінанси підприємств. Практикум : навч.-метод. посібник / І. І. Андріанова, В. А. Ісайко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 274с.

12. Брюховецька Н. Ю. Фінанси підприємств :навч. посібн. / Н. Ю. Брюховецька. – Донецьк : ДонУЕП, 2006. — 215с.

13. Буряковский В. В. Финансы предприятий [Электронный ресурс]/В. В.Буряковский.–Режимдоступа: <http://books.efaculty.kiev.ua/finpd/1/r1/>.

14. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством.: Навч. Посібник/ В. О Василенко.. — К: ЦУЛ, 2003. — 504 с.

15. Герасименко О. В. Фінанси підприємств: термінологічний словник для студ. екон. спец. / О. В. Герасименко, Г. О. Роганова. – Краматорськ : ДДМА, 2007. – 148с.

16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon0.rada.gov.ua.

17. Гриньова В. М. Фінанси підприємств : навч. посібн. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2004. – 432с.

18. Іванова Н. Ю. Аналіз беззбитковості виробництва: теорія та практика. —К: Лібра, 2002. — 71 с.

19. Король В. А. Фінанси підприємств : навчальний посібник [Електронний ресурс] / В.А. Король. – Режим доступу :<http://pulib.if.ua/book/55>.

20. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування./ Г. О.Крамаренко —К.: Центр на вчальної літератури, 2003. — 224 с.

21. Лігоненко Л. О. Фінанси підприємства : підручник / Л. О. Лігоненко, Н. М. Гуляєва, Н. А. Гринюк. – К., 2007. – 491с.

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon.rada.gov.ua>.

23. Онисько С. М. Фінанси підприємств : навч. посібн. / С. М. Онисько, П. М. Марич. – Львів : "Магнолія 2006", 2008. – 367с.

24. Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

25. Проакціонерні товариства:ЗаконУкраїнивід17.09.2008р.№ 514-VI [Електроннийресурс].–Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/>.

26. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua>.

27. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991р.№1576-XII[Електроннийресурс].Режимдоступу:<http://zakon4.rada.gov.ua>.

28. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 р. – № 1378- IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.rada.gov.ua>.

29. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://lubl.kiev.ua>.
30. Сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу :
www.ukrstat.gov.ua.
31. Сайт міністерства економіки України. – Режим доступу :
<http://www.me.gov.ua>.
32. Сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу :
www.me.gov.ua.
33. Сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу :
www.minfin.gov.ua.
34. Сайт Національного банку України. – Режим доступу :
www.bank.gov.ua.
35. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :www.smida.gov.ua.
36. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: підручник [Електронний ресурс]/Р. А. Слав'юк. – Режим доступа :
http://pidruchniki.ws/15840720/finansii/finansii_pidpriyemstv_-_slavyuk_ra.
37. Терещенко О. Фінансова санація та банкрутство підприємства: Навчально-методичний посібник./ Г. О. Крамаренко— К: КНЕУ, 2000. — 412 с.
38. Шило В.П. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання): теоретичний і практичний посібник./ В.П. Шило, С.Б.Ільїна, С.С. Доровська, В.В.Барабанова – Київ: ВД „Професіонал”, 2006. – 288 с.
39. Шморгун Н. П. Фінансовий аналіз :навчальний посібник / Н. П. Шморгун, І. В. Головка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 528с.

10. Інформаційні ресурси

10.1 Періодичні видання

1. Банківська справа
2. Вісник НБУ
3. Економіка, фінанси, право
4. Економіст
5. Урядовий кур'єр
6. Фінанси України

10.2 Електронні ресурси

- | | |
|---|--|
| 1. www.rada.gov.ua | 9. www.pfts.com . |
| 2. www.ukrstat.gov.ua | 10. www.utis.mk.ua . |
| 3. www.kmu.gov.ua | 11. www.ramle.ru |
| 4. www.bank.gov.ua | 12. www.finmarket.info |
| 5. www.sta.gov.ua | 13. www.unia.com.ua |
| 6. www.ac-rada.gov.ua | 14. www.rada.kiev.ua |
| 7. www.rada.gov.ua | 15. www.e-xecutive.ru |
| 8. www.sokrat.kiev.ua . | 16. www.me.gov.ua |

17. www.fg.gov.ua
18. www.minfin.gov.ua
19. www.unlease.ru
20. www.finservice.com.ua

21. www.ueplac.kiev.ua
22. www.ier.kiev.ua
23. www.teraudit.com.ua